

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales,
Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas
Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares:
Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLXVI. Beneficium ex quibus probetur esse Regulare: & si de ejus
primæuo statu constet, quid requiratur ut fiat Sæculare? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

Qu & Res. benef. Pars III. Cap. CLXVI. 103

plures citat. Idem in cap. in omni negotio 4. num. 9. de testibus, Farinac. de testibus, q. 63. n. 4. 8. Tamen hoc locum non habet quando agitur de persona, quæ se opponit adversus matrimonium, & quæ habet interesse ne matrimonium contrahatur, ut probat Gloss. in dicto cap. praterea 12. in verbo publicè, de sponsalibus, & ibidem tradunt Hostiensis, Anacharan. & alii, quos citat & sequitur Sanch. lib. 1. disp. 71. n. 12. versic. hinc inferitur, ubi cum prius dixisset. n. 4. testè unicum sufficere, quamvis esset denunciator vel accusator, & allegaret turpitudinē suam, subdit iudicem debere considerare qualitatē personæ testificantis, an sibi displiceat matrimonium, necne, & alias circumstantias, quia quænam sint veræ probationes, & quæ testibus fides adhibenda sit, multum dependet ex iudicis arbitrio: ut ibid. Sanch. probat, & n. 8. Quod maxime locum habet quando agitur de declaratione facta per eum, qui seipsum ingerit ad faciendam talem declarationem; ille enim tanquam suspectus repellendus est, ut post Mascard. de probat. conclus. 1035. n. 10. probat Gutier. de matrimonio, c. 3. n. 4. ubi alios allegat; & n. 19. ubi id maxime locum habere ait, quando contra sic declarationem adsunt aliquæ præsumptiones, & conjecturæ.

Quindò dixi, quod licet extorta fuisset ab ista muliere declaratio, & confessio circa factum superius allegatum; illa tamen huic mulieri non noceret, quominus aspirare posset ad istud matrimonium: tum quia erat sola confessio extrajudicialis, quæ non nocet mulieri dicenti se adulterium, aut simile actum illicitum commississe. Gloss. c. penult. de adult. & ibi Hostiensis. & in c. 1. in verbo patronus, 3. 2. q. 1. tum etiam, quia constabat dictam promissionem factam fuisse per vim & metum, cum ipsa jam promississet per instrumentum publicum iuramentum religionem vallatum, se cum dicto Viro Nobili matrimonium contrahaturam, quo casu confessio impedimenti non nocet viro matrimonium contracturo, præsertim dum mulier declarat confessionē esse falsam, illamque revocat & aspirat ad Matrimonium: Gutier. dicto cap. 3. n. 18. versic. confessio vero impedimenti, Sanch. de matrimonio, lib. 1. disp. 72. n. 3. ubi probant confessionem unius ex sponsis, alteri ad matrimonium aspiranti non præjudicare: multò ergo fortius, dum uterque ad illud aspirat.

Sextò quia dicta mulier decesserat lite pendente, & ex ea supererant liberi naturales, utpote ex soluto & soluta progeniti: desiderabatque pater illos per rescriptum Principis legitimare. Dixi legitimatorem illam, liberis quidem legitimis nondum natis præjudicium allaturam; sed non illis qui jam tempore rescripti in lucem editi erant, ut advertit Bacquet in tract. du droit de Bastard se, cap. 12. n. 7. & 10. Idem consensus filiorum legitimorum tunc natorum, ad validitatem legitimatōis est necessarius, ut idem ostendit dicto num. 10. Illa igitur legitimatio proderit liberis naturalibus ad alios effectus, nempe quoad honores, & absterionem maculæ ipsorum legitimorum, & quoad integrum illorum statum, ut pluribus citatis probat Lup. in tractat. de illeg. comment. 3. §. 4. num. 22. Et quoad honores Chassan. in conjunct. Burgund. rubric. 8. §. 3. in verbo, ab intestato num. 32. Et de hac materia fuse tractat Barry in tractat. de success. lib. 18. tit. 1. n. 24. Non tamen quoad jus primogenituræ, etiam in præjudicium nasciturorum: Bacquet dicto c. 12. n. 7.

16 Igitur si pater velit liberos suos naturales sibi succedere, consilium illi datur, ut ipsis legitimatis donationem faciat: Bacquet dicto cap. 12. num. 10.

versic. partant le meilleur sera. Qui plura volat, adeat Louet, & ejus Scholasticen, littera L. n. 7. cum pluribus ibi citatis.

CAPVT CLXVI.

Beneficium ex quibus probetur esse Regulare? Et si de ejus primævo statu constet, quid requiratur ut fiat sæculare? Quando attendatur status ultimus, quo beneficium ex sui origine Regulare, fuit collatum uti sæculare. Quæ sit natura Commendæ: Et illa finiente quomodo dicatur beneficium vacare. Manutentio utrum detur collatori existenti in quasi possessione conferendi, in præjudicium terti, qui clarè probavit primævum statum contrarium beneficii. Provisus vigore indulti concessi Cardinali, utrum dicatur provivus Apostolicus, ad hoc ut sententia in ejus favorem lata mandetur executioni adversus provivum ab Ordinario. Et quando quæstio super secularitate remittenda sit ad petitorium.

SUMMARIUM.

- 1 Beneficium sæculare si per longissimi temporis spatium fuerit collatum tanquam Regulare, mutat naturam, & fit regulare.
- 2 Enunciativa antiquissima probant statum beneficii, & habent vim famæ & privilegii.
- 3 Beneficium si concessum fuerit in Commendam, ex eo arguitur esse regulare: & infra n. 9.
- 4 Idem si datum fuerit tanquam dependens ab alio beneficio Regulari.
- 5 Collatio facta ab eo qui est in quasi possessione conferendi, non revocatur pro illa vice, & infra n. 11.
- 6 Ad introducendam statum beneficii mutationem qua requirantur.
- 7 Summus Pontifex nunquam censetur derogare juri conferendi, quod inferiori à se competit.
- 8 Collatio beneficii facta tanquam de libero, non præjudicat patronis, nisi data illorum scientia & patientia.
- 9 Commenda probat regularitatem beneficii: & supra num. 3.
- 10 Vacante beneficio commendato, inducitur vacatio ut prius, id est eo modo, quo vacabat ante Commendam.
- 11 Quando lis est inter duos collatores, non valet collatio facta in præjudicium juris conferendi uni ex illis competentis.
- 12 Manutentio in quasi possessione juris conferendi non datur in præjudicium illius, qui probavit anteriorem statum contrarium.
- 13 Collatio beneficii Regularis facta sæculari, est nulla ipso jure, & non excusat à devolutione collationis ad Superiorem, & num. 24.
- 14 Quasi possessio conferendi non excusat, nisi continuata fuerit per quadraginta annos, quando constat de statu anteriori exclusivo illius juris.
- 15 Provisio facta vigore indulti Cardinalis habet vim provisionis Apostolica in casibus, in quibus Cardinalis

- dinalis providere non potest jure ordinario, remota scilicet impedimenti reservationum.
- 17 Provisus ab Ordinario est legitimus contradictor adversus provisum Apostolicum, dummodo titulum suum producat ante sententiam; nec sufficit productio postea facta.
 - 18 Provisus ab Ordinario, & possidens, est legitimus contradictor adversus provisum Apostolicum.
 - 19 Per traditionem possessionis ab eo, qui habet potestatem conferendi, probatur collatio, sed ex collatione non probatur possessio: & n. 20.
 - 21 Provisus ab Ordinario, & possidens, non est legitimus contradictor adversus provisum Apostolicum, nisi suum titulum producat ante sententiam.
 - 22 Disparitas titulorum facit, ut quis non sit legitimus contradictor.
Idem si titulus sit nullus, num. 23.
 - 24 Collatio de beneficio curato, tanquam de simplici, est ipso jure nulla.
 - 25 Pendente lite super regularitate beneficii, interim possessor regularis mandandus est, & questio regularitatis ad iudicium petitorum remittenda.
 - 26 Intelligi, nisi clare constaret de anteriori statu regularitatis.
 - 27 Explicatur decisio Seraphini 287. & in quibus terminis procedat.

Cum supponeretur, Prioratum quandam ex primæva sui origine esse Regularem, & habere curam animarum annexam, ut constabat ex variis bullis summorum Pontificum; quorum assertioni, præsertim in hac materia beneficii, standum est, teste Mascard. de prob. concl. 622. n. 6. & segg. præsertim cum dictæ assertiones summorum Pontificum essent antiquissimæ, & sæpius repetitæ per longam & multiplicatam annorum seriem, ex notatis per Mascard. loco citato, n. 15. Martium Antonin. lib. 1. variar. resol. cap. 20. n. 2. & 3. quæ Pontificiæ assertiones consummabatur per multas & repetitas enunciativas ex quibus constabat dictum prioratū semper fuisse collatum tanquam Regularem, adeo ut, si secularis fuisset ab initio, tamen per tanti temporis præscriptionem fuisset effectus Regularis. cap. cum de beneficio, de præbend. in 6. Rebuff. in praxi, tit. regularia beneficia, n. 1. Mascard. de probat. concl. 172. n. 2. Antonin. d. lib. 1. cap. 20. n. 3. & cum dictæ enunciativæ antiquissimæ per longam annorum seriem continuatæ, probent verum & antiquum statum Regularem dicti beneficii: Burat. decis. 636. num. 4. quia tales enunciativæ habent vim famæ & privilegii ad effectum regularitatis probandæ: Rot. decis. 163. num. 2. part. 1. recent. & quibus accedit quod istud beneficium sæpius datum fuit in commendam, ex quo illius qualitas Regularis comprobatur: Rot. decis. 202. num. 4. ead. part. 1. recent.

† Item quia collatum fuit tanquam dependens ab alio beneficio cujusdam domus Regularis, ex Ludovisi. decis. 370. num. 3.

Dubitatum fuit primò, utrum per provisiones de dicto prioratu factas ab annis quinquaginta, & amplius, tanquam de beneficio seculari, status ejusdem beneficii fuerit legitime præscriptus, ita ut hodie verè dici possit beneficium seculare.

Secundo, utrum attentò quod provisio ejusdem prioratus ultimo loco, ante collationem de qua erat questio, facta, sola Episcopi loci Ordinarii auctoritate nitiatur, illa quæ facta fuit etiam auctoritate Episcopi loci Ordinarii, de qua erat questio, subsisteret saltem pro hac vice, sine præjudicio juris conferendi competentis Domino Abbati in petito-

rio, juxta dec. 70. n. 3. & 4. p. 4. rec. ubi dicitur quod prioratus à primæva sui origine esset Regularis, nihilominus ad effectum sustinendi collationem factam ab Ordinario, sufficit quasi possessio, & alius status secularitatis.

Ad primam questionem respondetur, statum Regularem semper in suo robore permansisse, neque præscriptionem ullam introductam fuisse in casu, de quo agitur, ad mutandam qualitatem beneficii regularis in secularem. † Ad hoc enim ut status beneficii mutatio fiat per præscriptionem, non solum requiritur lapsus quadraginta annorum, non solum etiam concurrere debent, nempe quod ille qui possidet beneficium, illud obtineat titulo institutionis; & quod ille qui vult mutare statum beneficii, habeat potestatem & intentionem mutandi illius, & quod talis mutatio facta fuerit bona fide, & notatis per Ricc. collect. 784. Rot. in recent. part. 1. dec. 163. n. 3. & 4. ubi hoc intelligendum esse dicitur, quando de legitimo statu anteriori regularitatis evidenter constat: Ludovisi. & ibi Addentari. 44. n. 16. & 20. & ideo provisiones Pontificiæ non mutant statum beneficii, † quia Papa nunquam censetur revocasse præjudicare juri conferendi, quod competere tertio, ut in dicta dec. 163. n. 5. part. 1. recens. & decis. 685. n. 7. part. 2. recent. & fusc. in Lucas. inf. paronatus de Podiis, quam allegat Beltram. ad dict. decis. 434. n. 20. ubi dicitur, quod debet etiam intervenire scientia & patientia illorum, qui ex tali status mutatione præjudicium recipiunt. † Eadem planè ratione qua requiritur scientia paronatus, ad hoc ut collatio beneficii facta per Ordinarium tanquam de libero, illis præjudicet; tam n. 6. milli dicitur de quasi possessione præsentis, quæ non acquiritur sine scientia & patientia illorum, quibus præjudicatur, Post de manum. decis. 434. Viviani. dicto lib. 5. c. 4. num. 55.

Et sic cum non constaret de prædictis requiritis ad immutandum statum beneficii, sed solum desisset lapsus plusquam quadraginta annorum, immo quod temporis intervallum detant varis provisiones Apostolicæ, sequebatur beneficium retinere se suam naturam Regularem, ut ultra citatos, addidit Pacian. de probat. lib. 2. cap. 31. n. 12. Rot. dec. 211. n. 20. part. 6. recent. & decis. 401. num. 16. part. recent.

Neque commenda potest mutare statum beneficii Regularis; immò potius ostendit illud semper fuisse Regulare; cum commenda solet concepi summo Pontifice, vel ut quis duo beneficia secularia insimul tenere possit, vel ut secularis beneficium Regulare teneat, aut è contra Regularis beneficium seculare: ita dicit Rebuff. in praxi, tit. commenda, numero 8. & cum commenda nihil aliud sit quam depositum, ex Rebuff. loco citato, num. 1. Gambat. de potestate Legati, tit. de potestat. in commenda beneficiorum, lib. 4. n. 20. † sequitur cessante commenda, prout cessavit per collationes factas personis secularibus per Ordinarios, & sic nulliter, beneficium remanere in pristina natura, & vacationem inducitur fuisse ut prius, id est eo modo quo vacabat ante commendam: & sic per obitum ultimi illius possessoris Religiosi, qui illud ante vacationem obtinebat, cum beneficium esset finit in Comitatu Venassino, Garc. de benefic. part. 4. c. 4. num. 64. Dixi in comitatu Venassino, quia si regeretur de beneficiis Galliæ, aliud esset dicendum. Significum in Beneficiis Galliæ commenda habet vim tituli, & beneficium semel commendatum, semper remanet commendatum, ut nos satis explicavimus.

mus part. 2. benef. cap. 1. §. 1. num. 20. & 28. post Doctores ibidem citatos. Quod procedit in Gallia, quamvis summus Pontifex expresse mandaverit, quod cum primum beneficium vacare contingeret, vacet ut prius, hoc est, perinde ac si commenda facta non fuisset, quia ista clausula continet quandam speciem reservationis, quæ non debet fieri in Gallia ex concordatis, ut probat D. Fevret in tract. de abus. lib. 2. c. 4. n. 24. & 25. quod notandum est, quia sic non ita pridem habuimus in praxi. Commenda igitur tantum abest ut probeat qualitatem beneficii secularis, quin potius arguat regularitatem, ut in dicta decis. 163. n. 1. & 8. & decis. 202. n. 4. p. 1. recent.

11 In secundo capite major videtur adesse difficultas, quia licet verum sit quoad quasi possessionem conferendi manutenendum esse, & preferendum provisorum ab eo, qui pro se habet ultimum statum, & qui ultimam collationem fecit effectuatam, & executioni demandatam, quamvis talis conferens non sit fundatus in titulo, nec in præscriptione: cap. consultationibus 19. de iur. patron. qui textus, quamvis loquatur de quasi possessione iuris præsentandi, tamen ex communi Doctorum intentione extendi debet etiam ad ius conferendi: Lotter. de re beneficiaria, lib. 1. quæst. 3. n. 26. dummodo tamen collatio, cui innititur ille, qui habet quasi possessionem conferendi, fuerit sortita effectum, aliis non relevat, teste Postio de manent. observat. 33. n. 7. Rot. apud eundem decis. 125. num. 4.

12 Tamen regula illa generalis limitatur, ut non habeat locum quando non agitur duntaxat inter duos provisos, sed præterea tractatur de duobus collatoribus de statu beneficii disceptantibus, & de pertinentia collationis; quia ambo collatores erant in lite mediantibus procuratoribus per eos constitutis, quod aperte voluit Rot. decis. 154. n. 4. part. 1. recent.

13 Item quia manutentio in quasi possessione conferendi non datur in præjudicium tertii, qui probavit anteriorem statum legitime impressum, quia cum ultimus status sit tantum præsumptus, non debet considerari in præjudicium illius tertii, qui habet pro se claram & indubitam probationem regularitatis: Rot. decis. 2. num. 2. de præbendis, in novis, ubi ostenditur, necessarium esse probationem temporis quadragenarii, quando constat legitime de statu anteriori, & agitur de præjudicio Religionis, Ordinis, vel Ecclesiæ: & facit decis. 172. apud Bellamer. f.

14 Quia collatio beneficii Regularis facta seculari est nulla ipso iure, propter incapacitatem & inhabilitatem illius, cap. super eo, de regularib. cap. cum singula, §. prohibemus, de præbendis in 6. Clement. 1. de electione, Concil. Trident. sess. 14. cap. 10. & 11. de reformat. & per regul. Cancellariæ 42. Et cum talis collatio sit ipso iure nulla, sicut non excusat negligentiam conferre vel præsentare debentis, quominus devolutio ad Superiorem locum habeat, ut per Bellamer. dicta decis. 172. f. ita non sufficit ad acquirendam quasi possessionem conferendi considerabilem in ista materia, nisi bona fide fuerit continuata per 40. annos: Rot. decis. 308. n. 6. & 7. part. 1. recent. & decis. 737. num. 6. part. 2. Maxime ubi agitur de præjudicio tertii, qui probavit anteriorem statum, & sequens non est legitime præscriptus. Rot. decis. 737. num. 6. part. 2. recent. Lotter. de re beneficiaria, lib. 1. quæst. 3. n. 44. Ludovis. decis. 112. num. 5. littera B, ubi sequitur dictam decis. 737. part. 2. recent. Rot. decis. 188. numero 1. part. 1. recent. ubi clare deciditur, quod quando constat de contrario statu præcedenti regularitatis, provisorum ab

O dinario ad suam provisionem sustinendam contra provisorum Apostolicum, adstringitur hoc casu ad probandum statum secularitatis fuisse observatum per 40. annos: ut in dicta decis. numero 2. Idem tradit Gratian. discip. forens. §. 74. num. 13. & sequent. & præsertim num. 16. Addit. ad Burat. decis. 776. num. 19. per text. in cap. cum de beneficio, de præbendis in 6. quia textus ille procedit in re dubia, non autem quando clare constat de statu anteriori: Rot. decis. 238. num. 4. & 5. part. 5. recent. & dicta decisio 70. part. 4. recent. in contrarium allegata, quæ est in Ferrarionensi Prioratus coram Penia, 17. Martii 1608. & est repetita decis. 154. in recentiorib. part. 1. fuit postea per eandem Rotam revocata, ut videre est dicta decis. 188. part. 1. recentior. num. 2. versio prima decisio: & in pluribus aliis decisionibus in eadem causa factis, & superius in discursu allegatis.

Cum autem vigore dictarum rationum, provisorum de beneficio tanquam regulari sibi commendato favorem sententiam obtinuisse, à qua fuerat appellatum pro parte provisi ab Ordinario, multum fuit disputatum, utrum sententia inmissio debet mandari executioni adversus provisorum ad Ordinario, non obstante appellatione per eum interposita.

Super hoc dubio respondi, sententiam executioni, non obstante appellatione, demandandam esse, supponendo in primis, quod licet appellatus niteretur provisione facta vigore indulti Cardinalis Abbatis, quod indultum solum removeret obstacula reservationum; adeo ut provisiones factæ auctoritate Abbatis, dicantur factæ auctoritate ordinaria, & per consequens non habeant privilegium provisionum Apostolicarum, ut probavimus superius p. 2. c. 3. §. 5. n. 10. Bur. & ibi Addent. dec. 622. n. 10. & 11. tamen in casibus, in quibus cessante indulto Cardinalis non posset conferre tanquam Ordinarius, veluti quando indultum continet maiorem vim quam remotionem impedimenti, tunc non dicitur collatio fieri auctoritate ordinaria, sed auctoritate Papæ, & provisorum dicitur Apostolica, ut eodem loco ostendimus, n. 12. quæ hic non repetemus, agebatur enim de concessione facta in commendam, quæ auctoritate ordinaria fieri non poterat; & propterea non obstante appellatione sententia debebat demandari executioni.

Neque obstat dixi quod opponebatur, provisorum ab Ordinario esse legitimum contradicteorem adversus provisorum Apostolicum: cap. si à Sede, de præbendis in 6. Argel. de legitim. contradicte. q. 15. n. 103. si habeant titulum coloratum.

Quia respondetur illud non habere locum, quando talis provisorum ab Ordinario non produxit suum titulum ante sententiam, quia productio tituli facta post sententiam, non impedit quominus inmissio concessa provisorum Apostolico, demandetur executioni, non obstante appellatione, Rot. apud Marchesani. de commiss. part. 1. decis. 19. n. 5. fol. 350. Gonzal. ad regul. 8. gloss. 1. n. 108. Argel. de legitim. contradicte. q. 15. art. 5. n. 105.

Non etiam dixi obstat replicationem, quod provisorum ab Ordinario videbatur obtinuisse possessionem, & propterea talis provisorum possidens esset legitimus contradicteor adversus provisorum Apostolicum, ex notatis per Argel. dicta quæst. 15. num. 99. & sequent. f. possessio vero provisi ab Ordinario videbatur probata ex eo quod Ordinarius habebat potestatem conferendi, & sic ejus collatio habebat vim possessionis adeptæ, ex Burat. decis. 746. n. 1. ubi

- ubi possessionis traditio facta ab habente potestatem conferendi, habet vim collationis: Boët. *decis.* 308. num. 3. & de adeptione possessionis videbatur constare per confessionem dicti provisi Apostolici, quæ ipsi præjudicabat: ex traditis *decis.* 738. n. 2. & 3. part. 2. recent. quia responsum fuit, nec de tali confessione constare, nec possessionem probati per titulum, illiusque concessionem; licet è contra per investituram & concessionem possessionis factam ab eo qui conferre potest, censetur facta collatio, ut dicitur in decisionibus in contrarium allegatis. Sed quævis de tali possessione constaret, sola possessio non sufficeret proviso ab Ordinario ad constituendum illum legitimum contradictonem adversus provisum Apostolicum; nisi etiam doceret de titulo legitimo: Bart. in l. finali, §. si autem aliquis, C. de edicto divi Adriani, num. 21. versic. aut comparet aliquis: & versic. si verò allegaverit possessionem Pacificæ de Salviati, interdict. inspect. 2. cap. 2. num. 1. Campanil. in diversor. iur. canonici, rubrica 11. cap. 13. num. 224. Neque fieri debet differentia inter materiam beneficalem, & ea quæ traditur per dictos Doctores, loquentes de dicta l. finali, Cod. de edict. Divi Adriani. Quia materia beneficis eisdem regulis regitur, & limitatur, quibus tradita in dicta l. finali, ut per Coccin. *decis.* 347. num. 2. & non solum productio tituli est necessaria, sed etiam debet intervenire ante sententiam, ut mox diximus; & advertit Campanil. dicta rubric. 11. cap. 13. n. 231. & 232. Verat. *decis.* 346. num. 4. part. 2. ubi dicit quod remedium immisionis iuxta dictam legem finalem, Cod. de edicto divi Adriani, datur etiam contra possidentem, qui non potest immisionem impedire, nisi producat talem titulum, per quem in dicta immisione obtinere possit: Rot. *decis.* 711. num. 3. part. 1. recent. & 641. n. 1. part. 4. recent.
- 22 Quod maxime procedit, data disparitate titulorum inter duos provisos, non solum quia unus procedit ab Ordinario, & alter à Papa, ut dictum est, sed etiam quia tituli non sunt ejusdem speciei: cum proviso ab Ordinario facta fuerit in titulum & per obitum ultimi possessoris; & proviso Apostolica facta fuerit in commendam, & per vacationem ut prius, & sic cum tituli sint à diversis fontibus, & diversæ speciei, tituli non dicuntur pares ad effectum de quo agitur: Duran. *decis.* 430. numero 9. & 10.
- 23 Addatur præmissis, quod data nullitate tituli provenientis ab Ordinario, provisos non dicitur habere parem titulum. Rot. *decis.* 520. num. 17. p. 4. recent. tom. 3. nullitas autem consistit ultra superius dicta, in eo quod beneficium fuit collatum tanquam simplex, cum tamen haberet curam animarum, ex notatis per Selv. de benefic. part. 3. q. 11. num. 42. Gonzal. ad regul. 8. gloss. 9. §. 1. num. 30. & diximus superius part. 2. cap. 2. §. 1. num. 11. & 12. & sequent. non enim potest Episcopus alterare qualitatem beneficii, & ex curato illud convertere in simplex, ut statutum fuit in Concil. Trident. sess. 25. de reformat. cap. 16.
- 24 Et cum secularis sit omnino incapax beneficii Regularis sine dispensatione, Clement. 1. §. sanè prioratus, de stat. monachorum, cap. cum de beneficio, de præbend. in 6. Mantio. *decis.* 68. num. 5. Seraphini. *decis.* 1165. n. 12. & 13. ex hoc etiam capite resullat nullitas tituli allegati.
- Denique dixi non obstat decisionem Seraphini 287. num. 4. ubi dicitur, quod licet allegetur, possessionem & titulum esse infectum, ex eo quod

secularis possidebat, cum tamen prætenderetur beneficium esse Regulare: quæstio illa remittenda erat ad iudicium peritiorum: Quia cum super hoc re lis penderet, non erat possessor lite pendente amovendus à sua possessione: quod sequitur est. Postius in tractat. de manient. observ. 46. num. 19. Fuit enim responsum, obiectum non procedere ex eo quod provisos ab Ordinario non solum non produxerat titulum ante sententiam, sed etiam constabat titulum illius non esse legitimum, postea quod illum suo tempore produxisset: quod non erat in casu dictæ decisionis Seraphini. in qua non constabat de anteriori statu regularitatis, qui tamen in casu proposito fuerat bene verificatus: & ideo non poterat impediri immissio provisi Apostolici, cum de jure si beneficium Regulare collatum fuerit seculari, ille secularis non sit rursus, nisi sit triennalis possessor: Rot. *decis.* 229. n. 4. part. recent. Si tamen docuisset ante sententiam de titulo, & clarè non constitisset de statu anteriori regularitatis, possessor fuisset manutenendus lite pendente, juxta dictam *decis.* 287. Seraphini, & docuisset Postius dicto tractat. de manient. observ. 44. n. 5. in fine, versic. sed docto de titulo.

Et ex his dictis provisos præfati priorem in commendam obtinuit prædictum prioratum quem adhuc hodie possidet.

CAPVT CLXVII

De transactione inita inter Priorem & populum, & ejus validitate, & utrum conventio ratione juris decimandi facta sine autoritate summi Pontificis, obliget successores ad illius observationem. Longa & immemorialis possessio utrum suffragetur laicis quoad jus decimas percipiendi, vel immunitatem ab ipsis obtinendis, & quæ ad id necessaria sint tam de jure cõmuni, quàm ex observantia Tribunalium Galliarum. Quando jus decimarum concessum censetur; quando vel sola decimarum temporalitas. De Ecclesiis succursalibus, & deputatione Vicarii in ipsis, sive perpetui, sive amovibilis & quibus concurrentibus talis deputatio fieri debeat.

SVMMARIVM.

- 1 Transactio facta super decimis non obligat successorem in beneficio, si non intervenerit in ea summi Pontificis autoritas.
- 2 Ut confirmatio transactionis sit realis, requiritur quod fiat cum cognitione causæ.
- 3 Si confirmatio facta fuerit auctoritate Superioris minus legitime, debet adversus illam elideri restitutio in integrum.
- 4 Laici non possunt allegare possessionem juris decimarum.
- 5 Concilium Lateranense quando factum sit, & cum ita nuncietur.
- 6 Temporis immemorialis lapsus non juvat ad prescriptionem juris decimarum, in favorem laicorum.